

Proč mají Češi nejdražší elektřinu v EU?

V přepočtu na kupní sílu byla česká elektřina v první půlce roku 2025 nejdražší v Unii; teď je druhá za Rumunskem. Otázka je proč.

Tenhle prvenství-nešampionát si zaslouží poctivé rozebrání, protože se kolem něj vypráví hodně pohádek – a skutečnost je zajímavější než pohádky.

Co přesně čísla říkají

Eurostat měří ceny dvěma způsoby. V eurech platí česká domácnost přes 30 eur za 100 kWh – hodně, ale méně než Němci (38,4 eura) a podobně jako Italové nebo Irové. Jenže eura nejsou výplata: v přepočtu na kupní sílu, tedy na to, jak cena bolí v místní peněženke, bylo Česko v první polovině 2025 na prvním místě v EU a ve druhé polovině na druhém, za Rumunskem.

Jinými slovy: elektřinu máme střeoevropsky drahou a výplaty střeoevropsky nižší. Obě části té věty jsou důležité.

Z čeho se drahá elektřina skládá

Účet za elektřinu má dvě poloviny. Ta první je silová elektřina – proud samotný, nakupovaný na burze za ceny, které od roku 2022 vystřelil nahoru hlavně drahý plyn. To je celoevropský příběh a Česko ho nese s ostatními.

Ta druhá polovina je regulovaná: distribuce, platba za jistič, systémové služby, historicky i poplatek za podporu obnovitelných zdrojů. A tady je český problém doma – poplatky za síť patří k nejvyšším v Evropě v poměru k příjmům. Síť si platíme sami a platíme si ji drazě.

K tomu připočtete slabší korunu (burza obchoduje v eurech) a máte celý recept. Všimněte si, co v něm chybí: žádná položka se nejmenuje „Bursel“.

Ale my přece vyvážíme!

Ano – Česko je dlouhodobě vývozce elektřiny. A přesně tady vzniká nejrozšířenější omyl: že vyvezená elektřina je „naše levná“, kterou pak „draze kupujeme zpátky“. Takhle trh nefunguje. Elektrárny – z velké části soukromé nebo polostátní firmy – prodávají za tržní cenu vždycky, doma i za hranice. Vývoz znamená, že výrobci vydělávají víc; neznámá, že domácnost má nárok na levnější proud. To není spiknutí, to je vlastnická struktura.

Co se mění v roce 2026

Něco se skutečně děje: regulovaná složka pro domácnosti letos klesá o 15,1 %, především proto, že poplatek za obnovitelné zdroje převzal státní rozpočet. Úleva je to citelná, ale kosmetická vůči podstatě: dokud bude evropskou cenu určovat plyn a česká síť zůstane drahá, budeme se na špičce žebříčku v kupní síle vracet.

Poctivý závěr

Za drahou českou elektřinu může drahý plyn, drahá domácí distribuce a nižší příjmy – v tomhle pořadí. Společný evropský trh je v tom příběhu spíš stabilizátor než viník: bez něj by malá česká soustava kolísala víc, ne méně. Skutečná cesta k levnější elektřině vede přes věci, které umí jen kontinent vcelku – vytlačit plyn z role cenotvorby, propojit sítě, stavět levné zdroje ve velkém. Jak by to vypadalo, rozebíráme na stránce o společném trhu s energií.

Všechny otázky →

ČASTÉ OTÁZKY

Je česká elektřina opravdu nejdražší v EU?

V přepočtu na kupní sílu byla v první polovině roku 2025 nejdražší (39,16 PPS za 100 kWh), ve druhé polovině ji předběhlo Rumunsko. V eurech je Česko v horní třetině, ne na špici – draž mají třeba Němci.

Co všechno v ceně elektřiny platím?

Zhruba polovinu tvoří silová elektřina nakupovaná na burze, druhou polovinu regulované platby: distribuce, jistič, systémové služby a daň. Právě regulovaná část je v Česku dlouhodobě vysoká.

Zlevní elektřina v roce 2026?

Regulovaná složka pro domácnosti klesá o 15,1 %, hlavně protože stát převzal poplatek za obnovitelné zdroje do rozpočtu. Výsledná cena záleží i na vývoji na burze.

Může za drahou elektřinu Brusel?

Ne tak, jak se říká. Cenu žene nahoru hlavně drahý plyn po odstřižení od Ruska, vysoké české poplatky za distribuci a slabší koruna. Společný trh cenu spíš stabilizuje – a Česko na vývozu elektřiny vydělává.

Proč je elektřina drahá, když ji vyvážíme?

Protože vyrobit ji doma neznamená mít ji levně: elektrárny prodávají za tržní cenu, ať proud teče kamkoli. Zisk z vývozu inkasují výrobci, náklady sítě platí spotřebitelé.

ZDROJE

- Eurostat (2025/2026): ceny elektřiny pro domácnosti, PPS i eura – CZ 39,16 PPS/100 kWh v H1 2025, druhé místo za Rumunskem v H2
- ERÚ: regulovaná složka 2026 (-15,1 %), struktura ceny
- Rozhodnutí vlády 2026: přesun poplatku za POZE do státního rozpočtu
- iROZHLAS Ověřovna: mýty o vývozu elektřiny do Německa